

Revistes en Accés Obert: El cas de BioMed Central

SETMANA DE L'ACCÉS OBERT
19 al 25 d'octubre de 2009

Rosa Zaborras/rzaborras@ub.edu i Manel Ibáñez/m.ibanez@ub.edu

Sumari

- El moviment Open Access
- La **Via Verda**: Dipòsits Digitals
- El Dipòsit Digital de la UB
- la **Via Daurada**: Revistes en accés obert
- PLoS
- BioMed Central
- El futur de l'accés obert

Una noticia

Un suplemento de EL MUNDO

Un servicio de elmundo.es

CAMPUS

22 de Abril de 2009, número 548

EN PORTADA

La edición científica tradicional frena la difusión del saber

CADA VEZ MÁS INVESTIGADORES OPTAN POR PUBLICAR EN REVISTAS DE ACCESO ABIERTO PARA AUMENTAR EL IMPACTO DE SUS ARTÍCULOS

ÁNGEL DÍAZ

El Mundo, 22.04.2009

<http://www.elmundo.es/suplementos/campus/2009/548/1240351203.html>

Idees clau

- Som en una etapa de transició: **Generació Google**
- Autor científic: **difusió, prestigi i factor d'impacte**
- Com s'hauria de **difondre la ciència finançada amb fons públics?**
- Por a la difusió oberta de la informació científica
  - **Econòmicament sostenible?**
  - **Disminució de la qualitat / fiabilitat de la informació?**
Revisió per parells?
- **Mandats** organismes, institucions i agències financeres
- **Lleis:** p.e. esborrany nova “Ley de la Ciencia y la Tecnología”
(art. 33)

Open Access

- Autor propietari de la seva obra i dels seus drets
- Usuari amb accés lliure i gratuït a la informació, sense condicionants econòmics o legals
- Permetre la difusió, lectura, descàrrega, impressió, còpia i elaboració de treballs derivats, sense cost
- Sense intermediaris amb interessos comercials
- Major rapidesa, visibilitat i accessibilitat a la informació científica
- Augment del reconeixement i del prestigi de l'autor
- La inversió pública reverteix socialment

Declaracions BBB

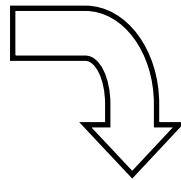
- **Moviment científic** davant l'augment del cost de les subscripcions i d'un sistema injust de difusió del coneixement
- Tres **declaracions fonamentals** que consoliden l'**OA**
  - Budapest (des. 2001)
  - Bethesda (abr. 2003)
  - **Berlin (oct. 2003)**
  - **Via Verda**
  - **Via Daurada**
- **Compromís** de les **institucions** de **fomentar l'accés obert** a la producció científica dels seus membres o finançada amb els seus fons

3 Principis OA

- A partir de les trobades a **Bethesda i Berlin** (2003), es defineix **què és una revista en Accés Obert**

- Accés gratuït a la producció científica, sense restriccions legals ni tècniques (accés lliure)
- Reconeixement de l'autoria
- Respectar la integritat de l'obra

Via Verda

- **Autoarxiu: Dipòsits Digitals (DD)**
- Tipologia:
  - **Temàtics** : Pubmed Central
  - **Institucionals** : DD de la UB
- Informació recuperable i interoperable amb **estàndards OAI**:
  - Google, Google scholar, Scopus-Scirus, OAISTER, Driver, Recolecta, etc.

Dipòsits Temàtics

- Recullen articles, informes, dades i material complementari d'un àmbit determinat
  - **PubMed Central (PMC):** Biomedicina
    - Investigacions finançades amb fons públics (NIH-US) i articles facilitats per les editorials amb diferents condicions d'accés (*Consolidated Appropriations Act, 2008*)

<http://www.pubmedcentral.nih.gov/>

PubMed
Central

A free archive of life sciences journals

[About PMC](#)

[Journal List](#)

[For Publishers](#)

[Utilities](#)

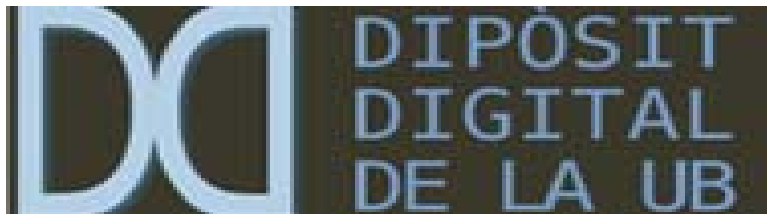
Dipòsits Institucionals

- **Objectiu:** contenir, gestionar, preservar, difondre i facilitar l'accés a la producció intel·lectual d'una institució i dels seus membres

- **Dipòsit Digital de la UB**

<http://diposit.ub.edu/>

DD de la UB

Col·leccions:

- Docència:
  - OMADO (Objetes i materials docents)
  - RIDOC (Recursos d'informació per a la docència)
- Institucional (memòries, discursos, etc.)
- Treballs de l'alumnat
- Mediateca (documents audiovisuals)
- **Recerca:** Actualment recull tota la producció dels membres UB en accés obert (informes, investigacions, articles de revistes científiques, de **BiomedCentral**, etc.)

DD de la UB

Col·lecció de Recerca

- Articles d'investigadors afiliats a la UB publicats a revistes en accés obert (p.e. BioMed Central)
- Augmenta la visibilitat i la recuperació de la producció científica de la comunitat UB, i, a la vegada, la preserva
- En un futur el DD-UB estarà lligat al GREC i al currículum de l'investigador

DD de la UB

- **Autoarxiu:** permet als investigadors incorporar la seva producció científica
  - Amb les revistes d'accés obert no hi ha limitacions
  - Si estan en revistes de pagament, es pot arribar a un acord amb l'editorial
    - El **Copyright** segueix en **propietat de l'editor**

DD de la UB

Autoarxiu

- Abans d'incorporar la producció pròpia al DD-UB cal consultar les polítiques, permisos i condicions de les publicacions científiques
  - SHERPA/RoMEO (mundial)
<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>
  - DULCINEA (Espanya)
<http://www.accesoabierto.net/dulcinea/>
- El 90% de les revistes permeten l'autoarxiu

Via Daurada

- Publicar en **revistes d'Accés Obert**
- Les condicions econòmiques i legals les imposa cada revista (no totes compleixen la definició de Berlin)
- **DOAJ** (Directory of Open Access Journals)

<http://www.doaj.org>

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

PLoS

PLOS PUBLIC LIBRARY of SCIENCE

- **Public Library of Science (PLOS):** Organització de científics i metges, sense ànim de lucre, que té com a objectiu que la producció científica i mèdica sigui un recurs públic (2000, fundació – 2003, publicació)
- 7 Publicacions: <http://www.plos.org/>
  - *PLOS Biology*
  - *PLOS Medicine*
  - *PLOS Computational Biology*
  - *PLOS Genetics*
  - *PLOS Pathogens*
  - *PLOS ONE*
  - *PLOS Neglected Tropical Diseases*

PLoS

Objectius

- Accés obert: Creative Commons Attribution License (CCAL)
- Excel·lència: continguts, presentació, accessibilitat...
- Integritat científica: rigorós procés editorial
- Ampli abast: no només es té en compte el factor d'impacte
- Cooperació: amb organismes i editors que segueixen els principis OA
- Preus justos: cost real del procés de publicació
- Compromís amb la comunitat: científics, metges, docents, la societat
- Internacionalisme: publicació i accés, arreu i d'arreu del món
- La Ciència, un recurs públic: afany divulgatiu

BioMed Central

- **Editorial pionera** en l'edició de revistes on-line en **accés obert**: especialitzada en ciència, tecnologia i biomedicina
- **Accés obert** = comunicació ràpida, àmplia i eficient dels resultats de la recerca
- **L'autor** atorga la llicència de publicar i difondre, però **NO cedeix els drets d'autor**

BioMed Central

- Adquirit per **Springer** (2008): aposta pel canvi en el món editorial
- Publica 202 revistes arbitrades
- Algunes d'elles tenen [factor d'impacte](#):
  - Genome biology 6.15
  - Molecular Cancer 5.36
  - BNC Biology 4.73
  - Critical care 4.55

BioMed Central

- El cost de publicació l'assumeix qui publica, sigui l'autor o la institució que finança la recerca
- Tipologia de membre de BioMed Central
  - Prepay Membership
  - Supporter Membership
- La UB és supporter member: 15 % descompte als autors amb afiliació a la UB
- Cada revista té el seu cost. Algunes tenen cost 0

BioMed Central

BioMed Central

The Open Access Publisher

www.biomedcentral.com

The screenshot shows the BioMed Central website interface. At the top left is the logo and tagline 'The Open Access Publisher'. A navigation bar contains links for 'home', 'journals A-Z', 'subject areas', 'advanced search', 'authors', 'reviewers', 'libraries', 'about', and 'my BioMed Central'. On the left side, there is a 'Quick Search' box with a search input field and a 'Go!' button, and a list of search options: 'BioMed Central', 'PubMed Central', and 'PubMed'. Below this is a 'SUBMIT A MANUSCRIPT' button with a sub-link for 'full peer review and rapid p...'. A vertical menu on the left lists 'Journals A-Z', 'Subject areas', 'Gateways', 'Article series', 'Blog', 'Chemistry Central', 'PhysMath Central', and 'Current Controlled Trials'. The main content area features a 'Welcome to BioMed Central' message, stating it is the publisher of 202 peer-reviewed open access journals and providing a link for 'Universitat de Barcelona users'. Below this are two columns of featured articles. The first column, titled 'From the BioMed Central blog', lists three articles: 'EvoDevo is now accepting submissions!', 'How should governments respond to the new era of medical genomics?', and 'BioMed Central at NCRI 2009 and Sage bionetworks'. The second column, titled 'Featured articles', lists three articles: 'Topical botulinum toxin treats rhinitis', 'XMRV absent from German prostate tumors', and 'Feasibility of infection control at school'. Each article includes a small thumbnail image and a brief description.

CRAI - Revistes en accés obert: el cas de BioMed Central

Afiliació UB

- Manca de normalització dels noms dels autors i de les institucions
  - ↳
    - Dispersió de la seva producció científica
    - disminució de la seva visibilitat, a nivell nacional i internacional
- Proposta d'unes **recomanacions per a la correcta identificació d'autors i institucions de la UB** en les publicacions científiques
(Basades en les recomanacions proposades per la FECYT)

<http://www.bib.ub.edu/fileadmin/arxius/propostaUBFECYT.pdf>

Model Híbrid

- Canvis de model en el sistema editorial
- Publicar és l'estadi final d'una investigació, per tant, també competència de qui finança la recerca
Ex.: Wellcome Trust (UK)
<http://www.wellcome.ac.uk/>
- Algunes revistes on-line que no es troben al DOAJ permeten publicar els seus articles en obert, a petició de l'autor o la institució: Springer, Elsevier, etc.

Conclusions

- **Punts Forts:**

- Major rapidesa, visibilitat, accessibilitat i recuperació de la producció científica
- La inversió pública reverteix socialment
- L'autor conserva el seus drets d'autor, no els transfereix a l'editor
- Es reconeix l'autoria
- Es respecta la integritat de l'obra

- **Punts Febles:**

- Resistència per part de les editorials a abandonar els sistema tradicional de publicació
- Por a que el model OA no sigui sostenible
- Manca de consciència per part de moltes institucions i autors sobre els beneficis de la filosofia OA

Conclusions

- El sistema de publicació tradicional resulta costós i inviable
  - Accés restringit a la producció científica
  - Els investigadors i les agències financeres han de pagar doblement pels treballs publicats
- Internet fa possible difondre de manera més àgil i ràpida -i fins i tot democratitzar- la informació científica

Conclusions

- Cal conscienciar a les institucions que han de fomentar la difusió lliure de les investigacions que financen, per tal d'amortitzar plenament la inversió feta

Conclusions

- De moment, **dues vies** complementàries:
  - **Via Verda**: autoarxiu de tot el que no té embargament; en cas que sigui necessari, negociar amb l'editor
  - **Via Daurada**: publicar a **revistes Open**
Accés: BioMed central

Cloenda

- **CRAI - Oficina de Difusió del Coneixement:**
  - **Assessorament i informació** als membres de la UB en tot el que fa referència a la difusió del coneixement científic que s'hi genera, així com en la utilització de materials aliens, posant èmfasi especial en les alternatives de divulgació lliure

<http://www.bib.ub.edu/serveis/odc/>

Ignasi Labastida ilabastida@ub.edu

Tel. 35377

Cloenda

Gràcies pel vostre interès!

Rosa Zaborras zaborras@ub.edu

Tel. 34720

Biblioteca de Medicina

Manel Ibáñez m.ibanez@ub.edu

Tel. 21567

Biblioteca de Biologia

© Zaborras & Ibáñez, 2009